

pridni Furlan, kadar sedi pri ognji kuhaje pusto polento in ima pred seboj velik glupast kamen, kterega je treba otesati in opiliti, da je sposoben za rabo; in furlanska prislovica pravi: „Le prudenza ven cui agns¹⁾“?

Slovanski popotnik.

* *Slovník umjetnikah jugoslavenskih* od Ivana Kukuljevića Sakcinskoga. Svezak III. U Zagrebu 1859. Tiskom narodne tiskarne Dr. Ljudevita Gaja.

Nazoči tretji zvezek slovnika umetnikov jugoslovanskih, v katerem je popisano življenje vseh umetnikov iz starega in novega časa, kateri so delali ali živeli v sadašnjih jugoslovanskih deželah, obsega po abecednem redu od čerke Kol do čerke med v krajših ali daljših občertih življenje in dela 104 umetnikov. Med temi je 22 Slovincov, in sicer po rodu: 11 Krajncov, 2 Štajerca, 1 Korošec, 3 Goričani in 5 slovenskih Furlanov.

Slavneje slovenske imena v tem zvezku so: Mandeljč (Manlius), kateri je okoli leta 1575 prvo knjigotiskarno v Ljubljani napravil; Langus, malar slavnega imena, katero bo v njegovih delih še veke in veke živelo; razun družih umetnikov štirje z imenom Krajnski, en Ljubljčan itd.

Okinčan je ta zvezek z obrazom slikarja Trifuna Kokoljića in slikarja Franja Kavčića in obsega pet pol. Učeni gospod izdatelj poziva na zadnji strani zavitka vse domoljube, katerim je znano življenje kterega kolj umetnika jugoslovanskega, naj mu dajo na znanje, kar o njem vedó; ravno tako prosi vse dotične živeče umetnike, naj v tem delu naznanjene popise njih življenja s svojimi dodatki dopolnijo in jih pošljejo gospodu izdatelju za dodatek, kateri se bo pridral temu delu na koncu. — Cena vsakega zvezka je 30 kr. v srebru ali 52¹/₂ nov. kraj.

Dopisi.

Iz Pešta 14. avg. Maloktero leto je letina taka, da bi bila za vse prav. Takošna je tudi letos. Kar se tiče žita, moremo reči, da je vendar še precej dobra, akoravno koruza slabo kaže in tudi pšenica ni povsod tako plenjala kakor smo mislili. Povodinj in toča ste letos veliko našo ogersko deželo hudo zadele. Čudno je, da ene leta sém toča pri nas veliko več škode napravlja kakor nekdanj; to pač kmetovavcom očitno kaže, kako potrebno je zavarovati poljske pridelke velike škode, ki jo toča prizadeva celim soseskam. Žalostne skušnje učé, koliko sosesk je preteklo leta potolkla toča; kdor ne verjame, se lahó prepriča tega, ako zve, da samo eni soseski H. M. Vasarheliški je tukajšna asekuracija povernila 19,000 gold. za škodo, ki jo ji je prizadajala toča. To bi imelo pač oči odpreti vsem gospodarjem, ki še zmiraj nočejo spoznati velike dobrote takošnjih asekuracij. Vina bo malo; poslednje dve leti je zima vzela veliko tert; to je nogradom škoda velika. Letos je terta malo nastavila in toča je na več krajih jo potolkla, le v malo krajih je bolje. Dobro bo pa vino tako, da nikoli še boljšega nismo pridelali; 11. dan t. m. so prinesli prvo zrelo grojzdje na sejm, — tedaj celih 10 dni pred memo lani. Konoplje bo veliko, pa tudi sterdi (medú) bo dosti.

Iz Celovca 16. avgusta. Povsod so se razlegale letos tožbe o hudi vročini in suši; ravno taka je bila tudi na Koroškem od začetka julija do predvčeranjim. Ko je pred tremi tedni gojzd na Št. Urhovi gori na dve pičle uri odtod goreti začel in je gorel noč in dan, je presto ljudstvo celó mislilo, da ga je prevelika vročina sama unela! Po poslednjem dežji je menda letošnje soparice konec. Ajdi, ktera je zavoljo velike suše zlo hirala, je pohlevni dež veliko pomagal, koruze pa, ktere je že veliko usahnilo in

ktero je verh tega še červ zlo spodjedal, pa ne bo več rešil. Kakor se skor od vseh strani sliši, se tudi krompir ne bo kaj dobro obnesel.

Iz Krajna 20. avg. E. — Cesarjev god smo Kranjci slovesno obhajali. — Predvčeranjim nas je zapustil častiti g. Janez Čebul, mož prav krepkega duha in ves goreč za misijonstvo, in se na pot podal v Ameriko. Predvčeranjim popoldne je šel pred odhodom še v Velesovo — svojo domačijo, kamor ga je več duhovnov in mestnjanov spremilo. Od tod se je podal v Ljubljano in po železnici najpred na Dunaj (v nedeljo zvečer Vred.). — Z dnarjem je tū še vedno prepír, zlasti zavoljo goldinarskih bankovcov, izmed kterih stare za polne jemljejo, na nove pa 5 nov. kraje. hočejo, dasiravno je bila prava veljava že večkrat ljudém očitno naznanjena. — V saboto (13. t. m.) zvečer je pri nas dež po hudi suši pervikrat razpokano zemljo nekoliko pomočil, po tem smo se od sv. Roka do danes prav pohlevnega in obilnega dežja zveseljevali. Krompir tū še ne gnije, le sila droben je; perje mu je še dosti zeleno ostalo, le sém ter tje so se kraji peresc posušili, kjer jih je toča pobila. Tudi do poljskih sadežev še nismo popolnoma upa zgubili, ker so se začeli po dežji še precej popravljati. Od sadja pa bomo komaj kakšen pecelj dobili. Z Bogom!

Iz Ljubljane. Grom kanon na gradu zgodaj zjutraj, ob desetih praznična sv. maša, ki so jo peli prečastiti gosp. general-vikar v nunski cerkvi, zvečer pa gostija pri Njih eksc. deželnem gospodu poglavarji so bile pretekli četer tek v našem mestu slovesne znamenja obhajanja 29letnega godú Njih veličanstva, presvitlega cesarja Franc Jožefa. — Pretekli teden nas je obiskal gospod profesor dr. Miklosiće in se tū mudil dva dni. Ker bi bil slavni gospod rad zvedil, kako že stoji z našim slovníkom, za kterega je vsakemu mar, komur je slovstvo slovensko pri sercu, so prečastiti gospod general-vikar nektare gospode, kateri imajo s to rečjo dosihmal več ali manj opraviti, povabili v škofijo v pogovor, ne da bi se pri tej priči kaj sklenilo, ampak le, da bi se posvetovalo to in uno. Dve stvari ste bile pri tej priliki predmet prijaznega pogovora: eno je bilo, naj bi se ne odlašalo dalje izdajanje že gotovega nemško-slovenskega dela v posamesnih mesečnih vezkih, da bi se tako polajšalo manj premožnim kupovanje slovnika in se ga po ti poti Alojzevišu v prid več prodalo, verh tega pa tudi kapital, ki mertev leži v škofii, obrnil v gotov dnar, kateri bi bil zraven družega tudi lep pripomoček za natis slovensko-nemškega dela. Drugo je bilo razodevanje želje, naj bi berž ko je moč poskerbel se rokopis za natis slovensko-nemškega dela in se določil vrednik njegov. Vrednik „Novic“, kteremu so ranjki knez izročevali slovníkove zadeve, je povedal zbranim gospodom, kako so reči takrat stale, ko so slavni mecén umerli; njih želja je namreč bila, naj bi pred vsemi drugimi gosp. Miklosiće in Cigale pregledala in pretresla rokopis gosp. fajmoštra Zalokarja, kateri se že več let trudi s spisovanjem slovensko-nemškega slovnika po znani etimologični osnovi in je nabral neprecenljiv zaklad slovenskih besed, prislovic itd. Med tem soknez umerli. Gosp. Miklosiće in Cigale nista bila in nista tudi zdaj za etimologično osnovo; gosp. profesor Miklosiće je v današnjem pogovoru na drobno dokazal, da po tej osnovi ni noben človek na svetu v stanu slovnika do dobrega dognati, ker sama versta sorodnih ali soglasnih besed ne zadostuje učenemu Slovanu, prostemu bravcu pa tudi nič ne pomaga; pri korenikah pa dognati slovnika celó ni mogoče, ker več kakor za polovico besed niso korenike gotovo znane. Gledé na to nemogočnost je gospod profesor Miklosiće željo razodel, naj bi marljivi gospod fajmošter veliki svoj zaklad prestrojil v navadni abecedni red in tako pripomogel k dognauju slovnika, ki bode vsemu slovenskemu naródu v čast. Ako bi se gosp. fajmošter udal taki prenapredbi, mu tudi on rad ponudi svoj rokopis slo-

¹⁾ La prudenza viene cogli anni, — to je: Pamet pride čez noč. Pis.